

सहायक अनुदानाच्या जलद संवितरण व
संनियंत्रणासाठी मुख्य लेखा व वित्त अधिकारी,
छत्रपती शाहू महाराज प्रशिक्षण, संशोधन व
मानव विकास संस्था (सारथी), पुणे यांना
“आभासी वैयक्तिक ठेव लेखा प्रशासक” (Virtual
Personal Deposit Account Administrator)
म्हणून घोषित करण्याबाबत..

महाराष्ट्र शासन नियोजन विभाग

शासन निर्णय क्रमांक : सारथी-२०२४/प्र.क्र.२०१/का.१४२५-अ

मादाम कामा मार्ग, हुतात्मा राजगुरु चौक,

मंत्रालय विस्तार इमारत, मुंबई-४०० ०३२

दिनांक :- ०५ फेब्रुवारी, २०२५

- वाचा :** (१) शासन निर्णय, नियोजन विभाग, क्रमांक: सारथी-२०२०/प्र.क्र.७५/का.१४२५-अ,
दिनांक १८ डिसेंबर, २०२०
(२) शासन निर्णय, वित्त विभाग, क्रमांक: संकीर्ण १०२३/प्र.क्र.११०/२०२३/कोषा-प्रशा-५,
दिनांक १४ फेब्रुवारी, २०२४
(३) महालेखापाल (लेखा व अनुज्ञेयता) मुंबई कार्यालयाचे पत्र क्रमांक TM/Ch.२/UOR
No.२६०/नियोजन विभाग/२०२४-२५/२१०३, दिनांक २३ जानेवारी, २०२५
(४) शासन निर्णय, वित्त विभाग, क्रमांक : संकीर्ण २०२३/प्र.क्र.८८/२३/कोषा-प्रशा ५,
दिनांक ०३ ऑक्टोबर, २०२३

प्रस्तावना:-

आहरण व संवितरण अधिकाऱ्यांना आणि अन्य अशासकीय कार्यान्वयन प्राधिकाऱ्यांना म.को.नि.नमुना क्रमांक ४४ देयकांद्वारे राज्याच्या एकत्रित निधीतून २७-लहान बांधकामे, ३१ सहायक अनुदान (वेतनेतर), ३३-अर्थसहाय्य, ३५-भांडवली मत्तेच्या निर्मितीकरिता अनुदान, ५०-इतर खर्च, ५३- मोठी बांधकामे आणि वित्त विभागाद्वारे वेळोवेळी घोषित करण्यात येतील अशा अन्य उद्देश शीर्ष (Object Head) अंतर्गत आहरीत केल्या जाणाऱ्या सहायक अनुदानाच्या निधीचा विनियोग करण्यासाठी आभासी वैयक्तिक ठेव लेखा [Virtual Personal Deposit Account (VPDA)] ही व्यवस्था व कार्यपद्धती लागू करण्यास संदर्भाधीन क्रमांक (२) अन्वये मान्यता दिली आहे.

वरील आदेशातील तरतुदीनुसार, छत्रपती शाहू महाराज प्रशिक्षण, संशोधन व मानव विकास संस्था (सारथी), पुणे या संस्थेसाठी आभासी वैयक्तिक ठेव लेखा Virtual Personal Deposit Account (VPDA) ही व्यवस्था व कार्यपद्धती लागू करण्याची बाब शासनाच्या विचाराधीन होती.

शासन निर्णय :-

छत्रपती शाहू महाराज प्रशिक्षण, संशोधन व मानव विकास संस्था, पुणे या संस्थेच्या मुख्य लेखा व वित्त अधिकारी यांना म.को.नि. नमुना क्रमांक ४४ देयकांद्वारे राज्याच्या एकत्रित निधीतून ३१- सहायक अनुदान (वेतनेतर) व ३५-भांडवली मत्तेच्या निर्मितीकरिता अनुदान आणि वित्त विभागाद्वारे वेळोवेळी घोषित करण्यात येतील अशा अन्य उद्देश शीर्ष (Object Head) अंतर्गत आहरीत केल्या जाणाऱ्या सहायक अनुदानाच्या निधीचा विनियोग करण्यासाठी खालीलप्रमाणे “आभासी वैयक्तिक ठेव लेखा प्रशासक” [Virtual Personal Deposit Account Administrator (VPDAA)] म्हणून घोषित करण्यात येत आहे:

The Virtual Personal Deposit Account shall be opened under: -

८४४३ Civil Deposits	८४४३- दिवाणी ठेवी
१०६ Personal Deposit	१०६ वैयक्तिक लेखा
(००) (०२) Virtual Personal Deposit Account	(००) (०२) आभासी वैयक्तिक ठेव लेखा

२. खालील अटी व शर्ती आभासी वैयक्तिक ठेव लेखा प्रशासक [Virtual Personal Deposit Account Administrator (VPDAA)] यांना बंधनकारक राहतील :

- (१) The said VPDA shall be subject to Audit.
- (२) The Administrator shall ensure that all rules, regulations, terms, and conditions of the relevant GR have been followed in respect of the said VPDA.
- (३) No amount shall be transferred to the VPDA to avoid lapse of funds.
- (४) VPDA is applicable **only for State Scheme** and not for Central sector and centrally sponsored schemes.
- (५) The Receipt to the said VPDA shall be only such grants drawn under MTR ४४ for ३१- Grants in Aid (Non Salary) & ३५-Grants in Aid for creation of Capital Assets under the CRC २२२५५२१. No amount under Capital heads of expenditure shall be transferred to VPDA. The Administrator shall timely submit the Utilisation Certificate after incurring expenditure from the VPDA.
- (६) The Expenditure from the VPDA shall be as per the Sanction order of the respective Grant.
- (७) The unspent balances under the VPDA shall be credited back to the Consolidated Fund after completion of one year from the date of drawal of the

amount of funds/date of credit of the amount to the VPDA or the timeline mentioned in the sanction order, **whichever is earlier.**

(८) The balances under the VPDA Shall be reconciled monthly by the Administrator with the District Treasury Officer.

(९) The balances shall be reconciled with the AG office by the Treasury Officer who shall submit Balance Certificate to A.G. Office for confirmation of their balances in the books of A.G. at the end of the Financial Year.

(१०) All the conditions / instructions in the Finance Department G.R.No. संकीर्ण २०२३ /प्र.क्र.११०/२०२३/ कोषा प्रशा-५, दिनांक १४.०२.२०२४ shall be followed.

(११) All Rules including Rule ४९५ of Maharashtra Treasury Rules, १९६८ shall be applicable to the VPDA.

३. तसेच, सारथी संस्थेच्या उपकेंद्रांमधील सह व्यवस्थापकीय संचालक आणि विभागीय कार्यालयांतील उप व्यवस्थापकीय संचालक यांची संदर्भाधीन क्र. (२) येथील आदेशांतील परिच्छेद-१३.१ मधील तरतुदीनुसार आदाता (Payee) म्हणून आभासी वैयक्तिक ठेव लेखा प्रणालीमध्ये नोंदणी करण्यास मान्यता देण्यात येत आहे.

४. सारथी संस्थेने संवितरीत करावयाचा निधी VPDA खात्यामध्ये प्रथम घेऊन, तेथून तो ज्यावेळी आणि ज्या प्रमाणात प्रत्यक्ष लाभार्थ्यांना संवितरीत करावयाचा आहे, त्यावेळी आणि तेवढ्याच प्रमाणात संस्थेसाठीच्या बँकेच्या डीबीटी खात्यामध्ये घेऊन, तेथून संबंधित लाभार्थ्यांना वितरीत करण्याची कार्यपद्धती अनुसरणे अपेक्षित आहे.

५. शासन निर्णय, वित्त विभाग, दिनांक ०३ ऑक्टोबर, २०२३ अन्वये देण्यात आलेल्या मार्गदर्शक सूचनांचे काटेकोरपणे अनुपालन व्हावे. अनुसूचित वाणिज्यिक बँकेतील डीबीटी खात्यामध्ये निधी विनावापर अखर्चित स्वरूपात पडून राहणार नाही यासाठी (T+१) मुदतीत निधी लाभार्थ्यांना संवितरीत केला जाईल याची दक्षता आभासी वैयक्तिक ठेव लेखा प्रशासक यांनी घ्यावी.

६. हे आदेश वित्त विभागाच्या अनौपचारिक संदर्भ क्रमांक ३४०/२०२४/कोषा प्रशा-५, दिनांक ०५/०९/२०२४ व क्रमांक ०२/२०२५/व्यय-८, दिनांक ०२.०१.२०२५ आणि महालेखापाल कार्यालयाचे पत्र क्रमांक TM/Ch.२/UOR No.२६०/नियोजन विभाग/२०२४-२५/२१०३, Date २३.०१.२०२५ अन्वये प्राप्त सहमतीनुसार निर्गमित करण्यात येत आहेत.

७. सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध असून त्याचा संकेतांक २०२५०२०६१०३४२९७८१६ असा आहे. हा शासन निर्णय डिजीटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करून काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने,

(विवेक ब.गायकवाड)

सह सचिव, महाराष्ट्र शासन

प्रत:-

१. मा.राज्यपाल यांचे सचिव
२. मा.मुख्यमंत्री यांचे अपर मुख्य सचिव
३. मा.उप मुख्यमंत्री (वित्त व नियोजन) यांचे सचिव
४. मा.उप मुख्यमंत्री (नगरविकास व गृहनिर्माण) यांचे सचिव
५. मा.राज्यमंत्री (वित्त व नियोजन) यांचे सचिव
६. मा. मुख्य सचिव, मंत्रालय, मुंबई
७. सर्व अपर मुख्य सचिव/ प्रधान सचिव/ सचिव,
८. महालेखापाल (लेखा व अनुज्ञेयता/ लेखापरिक्षा), महाराष्ट्र- १, मुंबई
९. महालेखापाल (लेखा व अनुज्ञेयता/ लेखापरिक्षा), महाराष्ट्र- २, नागपूर.
१०. व्यवस्थापकीय संचालक, छत्रपती शाहू महाराज प्रशिक्षण, संशोधन व मानव विकास संस्था, पुणे.
११. मुख्य लेखा व वित्त अधिकारी, छत्रपती शाहू महाराज प्रशिक्षण, संशोधन व मानव विकास संस्था, पुणे.
१२. उप व्यवस्थापकीय संचालक (सर्व विभागीय कार्यालये), छत्रपती शाहू महाराज प्रशिक्षण, संशोधन व मानव विकास संस्था, पुणे.
१३. सह व्यवस्थापकीय संचालक, छत्रपती शाहू महाराज प्रशिक्षण, संशोधन व मानव विकास संस्था, उपकेंद्र कोल्हापूर
१४. संचालक, लेखा व कोषागारे, मुंबई.
१५. उपसचिव / सहसचिव, वित्त विभाग (कोषा प्रशा-५), मंत्रालय, मुंबई
१६. उपसचिव / सहसचिव, वित्त विभाग (व्यय-८ कार्यासन) मंत्रालय, मुंबई
१७. जिल्हा कोषागार अधिकारी, जिल्हा कोषागार कार्यालय, (संबंधित) .
१८. अधिदान व लेखा अधिकारी, मुंबई.
१९. निवडनस्ती (का.१४२५-अ), नियोजन विभाग